

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL
SECTIA CIVILĂ

Dosar nr.

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 06 Februarie 2018

Completul compus din:

PREȘEDINTE

Judecător

Grefier

Pentru astăzi este amânată pronunțarea asupra sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea unei chestiuni de drept în ce privește posibilitatea acordării punctajului suplimentar reglementat de art. 2 litera a din O.U.G nr.100/2008, în situația persoanelor ale căror drepturi de pensie s-au deschis 1.07.1977 – 31.03.2001 și pentru care în procedura de recalculare a pensiei s-a utilizat ca stagiou complet de cotizare vechimea în muncă prevăzută de art.14 din Legea nr.3/1977 ca și dispoziție specială derogatorie de la prevederile art. 8.

Dezbaterile în cauza de față au avut loc în ședința publică din data de 25 ianuarie 2018 când partea prezentă a pus concluzii în sensul celor consemnate în încheierea de ședință din acea zi.

Instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, în temeiul dispozițiilor art. 396 (1) Cod procedură civilă a amânat pronunțarea pentru astăzi, 6 februarie 2018.

CURTEA

I. În urma deliberării, în conformitate cu prevederile art.519 Cod pr. civ., constată admisibilitatea sesizării Înaltei Curții de Casație și Justiție, având în vedere următoarele motive:

1. Prezentul complet de judecată este constituit la nivelul unei curți de apel și este investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță (apel);
2. De lămurirea modului de interpretare/aplicare a prevederilor art. II lit. a din OUG nr.100/2008, în situația persoanelor ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1.07.1977 – 31.03.2001 și pentru care în procedura de recalculare a pensiei s-a utilizat ca stagiou complet de cotizare vechimea în muncă prevăzută de art.14 din Legea nr.3/1977, ca și dispoziție specială derogatorie de la prevederile art. 8, depinde soluționare pe fond a cauzei.

Astfel, obiectul cererii de chemare în judecată cu care a fost investită instanța de fond se referă la obligarea pârâtei la recalcularea pensiei pentru limită de vârstă acordată reclamantului, în conformitate cu dispozițiile art. 14 din Legea nr. 3/1977, astfel cum a fost interpretat și trebuie aplicat conform Deciziei nr.11/2015 a ICCJ, cu menținerea numărului suplimentar de puncte prevăzut de art. I din OUG nr.100/2008, art. 169 (1) din Legea nr.263/2010, respectiv, 0,50 puncte pentru fiecare an de spor, respectiv 0,04166 puncte pentru fiecare lună de spor, acordat pentru vechimea realizată în activitatea desfășurată în grupa I de muncă.

3. Problema de drept enunțată este nouă și asupra acesteia ICCJ nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

După cum s-a subliniat în jurisprudența ICCJ, cerința noutății este îndeplinită atunci când chestiunea de drept își are izvorul în reglementări, chiar dacă nu recent intrate în vigoare, dacă instanțele nu i-au dat, încă, o anumită interpretare și aplicare la nivel jurisprudențial ori dacă se impun anumite clarificări, într-un context legislativ nou sau modificat, de natură să impună reevaluarea sau reinterpretarea normei de drept analizate (Decizia HP nr.80/2017).

În speță, nu este vorba de un act normativ intrat recent în vigoare, dar elementul de noutate este reprezentat de pronunțarea Deciziei în interesul legii nr.11/2015, care de altfel a constituit și temeiul de drept invocat pentru primul petit al acțiunii introduse de către reclamant.

Ulterior pronunțării Deciziei menționate, având în vedere și refuzul Casei Județene de Pensii de a efectua recalcularea pensiilor cu respectarea acestei Decizii în interesul legii, mai mulți pensionari au introdus acțiuni în justiție având acest obiect.

Chiar dacă Decizia în interesul legii nr.11/2015 a avut ca obiect lămurirea chestiunii privind stagiul complet de cotizare ce trebuie utilizat la determinarea punctajului mediu anual pentru persoanele ale căror drepturi de pensie s-au deschis în intervalul 1 iulie 1977 – 31 martie 2001, această chestiune este strâns legată de modul de interpretare și aplicare a prevederilor art.2 lit. a din OUG nr.100/2008, de vreme ce pârâta Casa Județeană de Pensii apreciază că în situația recalcularii drepturilor de pensie prin utilizarea stagiului de cotizare redus, potrivit art. 14 alin. (1) din Legea nr. 3/1977, nu s-ar mai acorda punctajul suplimentar stabilit de OUG nr.100/2008.

Mai trebuie precizat că prin Decizia nr.6/2014 pronunțată de către Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru judecarea recursului în interesul legii, a fost respins ca inadmisibil recursul în interesul legii promovat de Colegiul de conducere al Curții de Apel București privind interpretarea și aplicarea aceluiași prevederi legale, practica instanțelor de judecată fiind unitară la acel moment, însă și această decizie a fost pronunțată anterior Deciziei în interesul legii nr.11/2015.

4. Chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție.

II. Expunerea succintă a procesului.

Obiectul cererii de chemare în judecată l-a constituit obligarea pârâtei să recalculeze pensia pentru limită de vârstă convenită reclamantului....., în conformitate cu dispozițiile art. 14 din Legea nr. 3/1977, astfel cum a fost interpretat și trebuie aplicat conform Deciziei nr.11/2015 a ICCJ, prin care la stabilirea punctajului mediu anual să fie utilizat un stagiul complet de cotizare de 25 de ani în loc de 30 de ani; obligarea pârâtei la plata către reclamant a diferenței drepturilor de pensie pe ultimii 3 ani, de la data înregistrării cererii de chemare în judecată prin luarea în calcul a valorii punctului de pensie pe anul 2014 (790,7 lei), a valorii punctului de pensie pe anul 2015 (830, 2 lei), a valorii punctului de pensie pe anul 2016 (871,7 lei), a valorii punctului de pensie pe anul 2017 (917,5 lei) și a numărului suplimentar de puncte prevăzut de art. I din OUG nr.100/2008, art. 169 (1) din Legea nr.263/2010, respectiv, 0,50 puncte pentru fiecare an de spor, respectiv 0,04166 puncte pentru fiecare lună de spor, acordat pentru vechimea realizată în activitatea desfășurată în grupa I de muncă.

Tribunalul Brașov, prin Sentința civilă nr..... din data de 27.09.2017, a admis în parte acțiunea formulată de către reclamant, fiind respinse pretențiile referitoare la menținerea numărului suplimentar de puncte prevăzut de art. I din OUG nr.100/2008, în situația recalcularii drepturilor de pensie prin utilizarea stagiului complet de cotizare reglementat de art.14 din L. nr.3/1977.

În considerentele acestei hotărâri s-a reținut în esență, referitor la chestiunea acordării punctajului suplimentar, că potrivit art.II din OUG nr.100/2008 sunt exceptate de la acordarea acestui punctaj persoanele ale căror drepturi au fost recalculate conform OUG nr.4/2005 și cărora le-a fost utilizată la determinarea punctajului mediu anual o vechime în muncă mai mică prevăzută de art.8 din Legea nr.3/1977 respectiv mai mică de 25 de ani la femei și 30 de ani la bărbați.

Art.14 din Legea nr.3/1977 are caracter special față de prevederile art.8 din același act normativ, astfel că persoanele care beneficiază de un stagiul de 25 de ani nu mai au dreptul la alte majorări ale punctajelor lunare.

Reclamantul este pensionat conform Legii nr.3/1977, iar prin admiterea primului petit din cererea de chemare în judecată se reconsideră situația de fapt, în sensul că la deschiderea drepturilor de pensie s-a utilizat alte stagii de cotizare, în raport de data nașterii, motiv pentru

care nu beneficiază de prevederile OUG nr.100/2008.

Împotriva acestei dispoziții de respingere a acordării punctajului suplimentar, a formulat apel reclamantul, susținând în esență că dispozițiile art.14 din L. nr.3/1977 sunt dispoziții de excepție de la regulă dar nu sunt prevăzute de un act normativ cu caracter special, așa cum prevede art. II din OUG nr.100/2008.

Mai trebuie precizat că astfel cum rezultă din înscrisurile administrate în apel, pârâta a emis o nouă decizie de pensionare prin care a pus în executare dispozițiile instanței de fond în sensul că a utilizat un stagiul de cotizare de 25 de ani însă a eliminat punctajul suplimentar acordat inițial conform art. II din OUG nr.100/2008, ceea ce a determinat scăderea cuantumului drepturilor de pensie cuvenite reclamantului și emiterea unei decizii de recuperare a sumelor apreciate ca fiind încasate necuvenit.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept.

Apelantul reclamant a apreciat că o astfel de sesizare ar fi inadmisibilă întrucât cu privire la interpretarea și aplicarea prevederilor art. II lit. a din OUG nr.100/2008 și a art.162 alin.2 din L. nr.263/2010, Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat prin considerentele Deciziei nr.11/2015, pct.9.2., care se bucură de autoritate de lucru judecat, ca și dispozitivul aceleiași decizii.

Apelanta pârâtă nu și-a exprimat punctul de vedere.

IV. Punctul de vedere al completului de judecată.

1. Redarea normei de drept interne ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție:

OUG nr.100/2008

Art. II

Beneficiază de un număr suplimentar de 0,50 puncte pentru fiecare an de spor, respectiv 0,04166 puncte pentru fiecare lună de spor, acordat pentru vechimea realizată în activitatea desfășurată în grupa I de muncă, precum și de 0,25 puncte pentru fiecare an de spor, respectiv 0,02083 puncte pentru fiecare lună de spor, acordat pentru vechimea realizată în activitatea desfășurată în grupa II de muncă, următoarele categorii de persoane:

a) ale căror drepturi de pensie au fost recalculat conform dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005 privind recalcularea pensiilor din sistemul public, provenite din fostul sistem al asigurărilor sociale de stat, aprobată cu completări prin Legea nr. 78/2005, cu completările ulterioare, cu excepția acelorora în cazul cărora pentru determinarea punctajului mediu anual s-a utilizat vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie prevăzută de acte normative cu caracter special.

Legea nr.3/1977 privind pensiile de asigurări sociale de stat și asistența socială

Art.8 alin.1

Personalul muncitor care are o vechime în muncă de minimum 30 ani bărbații și 25 ani femeile are dreptul la pensie pentru munca depusă și limită de vârstă, la împlinirea vârstei de 62 ani bărbații și 57 ani femeile.

Art.14

(1) Persoanelor care au lucrat efectiv cel puțin 20 ani în locuri care, potrivit legii, se încadrează în grupa I de muncă, sau cel puțin 25 ani în grupa II de muncă, la stabilirea pensiei li se ia în calcul, pentru fiecare an lucrat în aceste grupe, câte:

a) un an și șase luni pentru grupa I de muncă;

b) un an și trei luni pentru grupa II de muncă.

(2) Pe această bază persoanele care au lucrat în grupele I și II de muncă au dreptul, la cerere, să fie pensionate, la împlinirea vârstei de:

a) 52 ani, pentru grupa I și 57 ani pentru grupa II, bărbații;

b) 50 ani pentru grupa I și 52 ani pentru grupa II, femeile.

(3) Persoanele care îndeplinesc condițiile prevăzute de alin. (1) sunt pensionate, la cerere, și la 50 de ani, atât bărbații cât și femeile, din grupa I de muncă, și la 55 ani bărbații sau 50 de ani femeile, din grupa II de muncă.

(4) Persoanele care au vechime în muncă prevăzută de lege și au lucrat efectiv cel puțin 15 ani în locurile încadrate în grupa I de muncă sau cel puțin 20 ani în locurile încadrate în grupa II de muncă au dreptul, la cerere, să li se reducă vârsta de pensionare prevăzută de art. 8 alin. (2), în mod proporțional cu anii lucrați în grupele I sau II de muncă, dar nu mai puțin de 52 ani, pentru grupa I și 57 ani pentru grupa II, bărbații, sau 50 ani pentru grupa I și 52 ani pentru grupa II, femeile.

2. Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe:

Prin Decizia civilă nr.2120/Ap din 18.12.2017 a Curții de Apel Brașov a fost admis apelul declarat de reclamantă și a fost obligată pârâtă ca, la recalcularea pensiei reclamantei pentru limită de vârstă și plata diferențelor de pensie prin utilizarea unui stagiu complet de cotizare de 20 de ani, să se facă aplicarea OUG nr. 100/2008 și a art. 169 din Legea nr. 263/2010, obiectul acțiunii fiind identic cu cel din prezenta cauză.

3. Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei:

Prin Decizia nr.119/2012, Curtea Constituțională a respins ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. II din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.100/2008 pentru completarea Legii nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

În considerentele Deciziei menționate, Curtea Constituțională a apreciat că textele de lege criticate au un caracter reparatoriu, urmărind "îndepărtarea unor inechități ce rezultau din reglementările anterioare, care nu țineau cont de anumite bonusuri ce fuseseră acordate la stagiul de cotizare și care, potrivit legislației în vigoare, nu reprezentau perioade contributive, astfel că s-a reglementat acordarea unor sporuri care să compenseze aceste inechități". Așadar, în raport cu reglementarea anterioară, invocată de autorul excepției, textele de lege criticate nu doar că nu afectează dreptul la pensie, în sensul diminuării acestuia, ci, din contră, au ca efect o creștere a cuantumului acestora.

Totodată, instanța apreciază că prezintă relevanță și considerentele reținute în cuprinsul Deciziei nr.274 din 23 mai 2013 a Curții Constituționale, care, deși nu se referă la dispozițiile OUG nr.100/2008, au în vedere prevederile similare cuprinse în art.169 alin.2 din L. nr.263/2010.

Astfel, în cuprinsul deciziei menționate, s-a menționat că „persoanele care nu beneficiază de măsura de majorare prevăzută de reglementarea mai sus menționată sunt acelea pentru care, la recalcularea pensiilor, în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr.4/2005, pentru determinarea punctajului mediu anual s-a utilizat vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie, prevăzută de acte normative cu caracter special, precum și persoanele pensionate după 1 aprilie 2001 și pentru care la deschiderea drepturilor de pensie s-au utilizat alte stagii complete de cotizare.

În speță, Curtea reține că autorului excepției de neconstituționalitate i-au fost stabilite drepturile la pensie pentru munca depusă și limită de vârstă, printr-o decizie emisă în baza Legii nr.226/2006 privind încadrarea unor locuri de muncă în condiții speciale, act normativ cu caracter special, începând cu data de 1 iulie 2008, iar în considerarea activității desfășurate în

condiții speciale, prevăzute de actul normativ amintit, stagiul complet de cotizare utilizat la calcularea drepturilor de pensie l-a constituit stagiul de 25 de ani.

Astfel, Curtea constată că autorul excepției de neconstituționalitate nu poate beneficia de majorarea prevăzută de Legea nr.263/2010, întrucât aceasta se aplică numai în situațiile în care, potrivit legii, la determinarea punctajului mediu anual se utilizează stagiile complete de cotizare și nu se aplică în situația în care la recalcularea pensiilor s-a utilizat vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie, *prevăzută de acte normative cu caracter special.*”

4. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

Din punctul de vedere al completului de judecată, dispozițiile legale invocate ar trebui interpretate în sensul că beneficiul punctajului suplimentar ar trebui acordat și persoanelor ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1.07.1977 – 31.03.2001 și pentru care în procedura de recalculare a pensiei s-a utilizat ca stagiul complet de cotizare vechimea în muncă prevăzută de art.14 din Legea nr.3/1977, ca și dispoziție specială derogatorie de la prevederile art. 8.

Astfel, reclamantul a fost pensionat în baza prevederilor Legii nr. 3/1977, iar pensia acestuia a fost recalculată în temeiul OUG nr. 4/2005 și a fost majorată pentru fiecare an lucrat în grupa superioară de muncă, în temeiul OUG nr. 100/2008.

Potrivit art. II lit. a) din acest din urmă act normativ sunt exceptate de la aplicarea punctajului suplimentar persoanele „în cazul cărora pentru determinarea punctajului mediu anual s-a utilizat vechimea în muncă necesară deschiderii dreptului la pensie prevăzută de acte normative cu caracter special”.

Prin recalcularea pensiei cu utilizarea unui stagiul de cotizare de 25 de ani în loc de 30 de ani, conform art. 14 din Legea nr. 3/1977, nu ne aflăm în situația de excepție redată mai sus și reglementată de art. II lit. a) din OUG nr. 100/2008 întrucât stagiul de cotizare de 20 de ani nu este unul stabilit printr-un „act normativ cu caracter special”. Acest stagiul de cotizare este stabilit prin chiar Legea nr. 3/1977 privind pensiile de asigurări sociale, dreptul comun în materie la data deschiderii dreptului la pensie al părții reclamante.

Întrucât legiuitorul nu a definit noțiunea de „act normativ cu caracter special”, aceasta nu poate avea un alt înțeles decât cel ce rezultă din interpretarea principiului ierarhiei și forței juridice a actelor normative consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție și art. 4 alin. (3) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative.

De asemenea, potrivit art.11 alin.1 din L. nr.24/2000, noțiunea de „acte normative” se raportează la legile și celelalte acte normative adoptate de Parlament, hotărârile și ordonanțele Guvernului, deciziile primului-ministru, actele normative ale autorităților administrative autonome, precum și ordinele, instrucțiunile și alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate.

Așadar, art. II lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 100/2008, îi exceptează de la acordarea punctajului suplimentar doar pe beneficiarii unor astfel de acte normative speciale, astfel încât persoanele cărora li s-a recalculat pensia în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 4/2005,, cu stagii complete de cotizare speciale, de 20 de ani sau de 25 de ani, rezultate din aplicarea dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 3/1977, nu pot fi exceptate de la aplicarea acestor prevederi.

Legea nr. 3/1977, cu modificările și completările ulterioare, nu reprezintă o lege specială, ci chiar legea în vigoare la data deschiderii dreptului la pensie, iar dispoziția referitoare la stagiul complet de cotizare, mai favorabilă celor care au prestat muncă în grupa I sau a II-a o anumită perioadă de timp, nu este nici ea o lege specială în sensul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2008,, ci o prevedere derogatorie de la stagiul complet de cotizare general, conținută tot de legea generală care reglementa stabilirea și calculul pensiilor.

Prevederile art. II lit. a) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 100/2008, sunt de strictă interpretare și aplicare, neputând fi extinse pe cale de analogie și/sau de interpretare în privința altor situații decât cele expres stabilite de legiuitor și, ca atare, nu pot fi aplicate la o normă cu caracter derogator (art. 14 din Legea nr. 3/1977, cu modificările și completările

ulterioare) de la o altă normă cu caracter general și care se regăsesc deopotrivă în legea generală (drept comun) privind drepturile la pensie din sistemul public de asigurări sociale.

PNETRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
DISPUNE :

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Posibilitatea acordării punctajului suplimentar reglementat de art. II lit. a din OUG nr.100/2008, în situația persoanelor ale căror drepturi de pensie s-au deschis în perioada 1.07.1977 – 31.03.2001 și pentru care în procedura de recalculare a pensiei s-a utilizat ca stagiul complet de cotizare vechimea în muncă prevăzută de art.14 din Legea nr.3/1977, ca și dispoziție specială derogatorie de la prevederile art. 8 din același act normativ.

Dispune înaintarea prezentei încheieri, la care se atașează următoarele înscrisuri, conforme cu originalul: copia cererii introductive de instanță, a Sentinței civile nr.1345/MAS din data de 27.09.2017 a Tribunalului Brașov, a cererii de apel formulată de către reclamant și a întâmpinării la acest apel depusă de către pârâtă.

Suspendă judecata apelurilor declarate în cauză până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept, conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată azi, 06.02.2018, în condițiile art.396 alin.2 C. proc. civ.

Președinte

.....

Judecător,

.....

Grefier,

.....